

Motion till riksdagen 2012/13:Ub481

av **Helene Petersson i Stockaryd (S)**

Elevers rätt till specialpedagogiska hjälpmedel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över skollagen så att rätten till specialpedagogiska hjälpmedel för elever med funktionsnedsättning stärks.

Motivering

Alla barn har rätt till en likvärdig och fullgod utbildning. Enligt skolverket har 6–8 procent av eleverna i svensk grundskola stora läs- och skrivsvårigheter. Av dem har 4–5 procent fått diagnosen dyslexi.

Av de 12 000 elever i Sverige som årligen inte klarar kraven till gymnasiet har troligen många av eleverna dessa funktionshinder.

I skollagen § 4 står följande:

I utbildningen skall tas hänsyn till barns och elevers olika behov. Barn och elever skall ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan skall vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Men tyvärr visar utvärderingar följande:

- ? Elever med dyslexi upptäcks inte i tid.
- ? Rätt stöd sätts in för sent.
- ? Det brister i lärares kunskaper.
- ? Det finns brister i specialpedagogiskt stöd.
- ? Hjälpmedel används inte i tillräcklig omfattning och kunskapen är för låg om hur man kan anpassa dem till pedagogiken i klassrummet.
- ? Lagstödet är otillräckligt.

Fel! Okänt namn på

Det finns mycket som kan göras på den enskilda skolan men som kräver både resurser och kunskap, bl.a. behöver undervisningen utvecklas så att det specialpedagogiska arbetssättet genomsyrar den dagliga undervisningen i alla ämnen och årskurser. Det behövs också en ökad tillgång till kompetensutveckling för lärare inom området läs- och skrivsvårigheter eller dyslexi. Det finns ute i lärarkåren ett ökat intresse för dyslexikurser, men fortfarande har inte 30 % av lärarkåren någon utbildning inom detta område. Det saknas också i vissa kommuner och på vissa skolor kompetens om dyslexi i elevvårdsteamet.

Inledningen av skollagen § 4 lyder:

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.

Det finns många kompensatoriska hjälpmedel som t.ex. talsyntes, talande tangentbord, rättstavningsprogram, översättningspennor, mind maps, en till en undervisning, högläsning, eller att ge extra tid. Det finns också möjlighet att vid provsituationer ge ett anpassat prov, förlängd tid, få möjlighet att göra provet muntligt eller med hjälp av dator.

Tyvärr blir skollagens mål svårt att uppnå när alternativa verktyg sällan används i undervisningen för barn och ungdomar med läs- och skrivsvårigheter och dyslexi.

Specialpedagogiskt stöd för att kompensera funktionsnedsättning måste ges som "särskilt stöd" och regleras inom ramen för ett åtgärdsprogram.

Nuvarande lösning ställer alltför låga krav på skolhuvudmännen och lägger ett alldeles för stort ansvar på lärarna, som många gånger inte getts utbildning, stöd eller resurser för att klara jobbet.

Vuxenutbildningen omfattas inte av skollagens krav på särskilt stöd, vilket är olyckligt. Många av de vuxna som idag har svårt att komma in på arbetsmarknaden och som har behov av kompletterande utbildning har läs- och skrivsvårigheter. De fick varken diagnos eller extra stöd när de genomgick sin grundläggande utbildning och ges heller inte den möjligheten som vuxenstuderande, vilket gör att många inte klarar av att studera.

Det saknas även möjlighet att skriva högskoleprov med talsyntes. Det erbjuds förlängd provtid men all forskning visar att koncentrationen dalar ju längre tiden går.

Eftersom dyslexi är ett stort hinder som i de flesta fall går att kompensera med rätt hjälpmedel och rätt upplagd undervisning så bör också forskningen om dyslexi öka.

Alla barn och vuxna måste få samma möjlighet att tillgodogöra sig sin utbildning, och därför måste skollagen skärpas vad gäller elevers rätt till kompensatoriska hjälpmedel och specialpedagogiskt stöd.

Stockholm den 4 oktober 2012

Helene Petersson i Stockaryd (S)